

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого лісогосподарського підприємства «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

22.10.2025

м. Біла Церква

Згідно листа філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого лісогосподарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України») № 22319/40.1.11-2025 від 21.10.2025, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою КМУ № 555 від 27.05.1995, комісією в складі: начальника відділу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галини ЗАБОЛОТНЬОЇ, провідного інженера-лісопатолога ДСЛП «Київлісозахист» Вікторії ШВЕНЬ, інженера лісового господарства II категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Валерія ЗАКРУЖНОГО, лісничого Володарського лісництва Віктора ТОМЧАЯ, лісничого Сухоліського лісництва Андрія ПЕТРИКА, помічника лісничого Фастівського лісництва Марини СІРОШТАН, лісничого Сквирського лісництва Владислава СИТНИКА, лісничого Снітинського лісництва Віталія ГОРОВЕНКА, лісничого Тетіївського лісництва Івана ФАЛОВСЬКОГО, проведене лісопатологічне обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів наведений нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Обстежено наступні ділянки:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСП, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб.метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб.метрів на 1 гектар			
Володарське лісництво														
32	2	27.6	(3)	9.8	10ДЗ+ЛПД+ГЗ	90	0.70	2	24	28	280	4	несправжній та справжній дубові трутовики, златки, дубовий заболонник	50

Тетіївське лісництво														
56	2	40.0	(4)	3.8	5ДЗЗЯ32ГЗ+КЛГ+ЛПД	60	0.80	1	22	28	280	4	несправжній та справжній дубові трутовики, златки, дубовий заболонник, великий та малий ясеневий лубоїди, халаровий некроз	30
56	2	40.0	(5)	5.8	5ДЗЗЯ32ГЗ+КЛГ+ЛПД	60	0.80	1	22	28	280	4	несправжній та справжній дубові трутовики, златки, дубовий заболонник, великий та малий ясеневий лубоїди, халаровий некроз	55
56	2	40.0	(6)	5.7	5ДЗЗЯ32ГЗ+КЛГ+ЛПД	60	0.80	1	22	28	280	4	несправжній та справжній дубові трутовики, златки, дубовий заболонник, великий та малий ясеневий лубоїди, халаровий некроз	20
51	5	21.0	(1)	4.8	3ДЗЗЯ31ГЗ1ЛПД1КЛГ1БРС	62	0.90	1	21	28	260	4	несправжній та справжній дубові трутовики, златки, дубовий заболонник, великий та малий ясеневий лубоїди, халаровий некроз	40
Всього:		141.0		20.1										
Разом:		292.3		83.3										

Результат обстеження:

При обстеженні насадження дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено відмираючі та сухостійні дерева на яких спостерігаються сухобочини, гнилеві виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура, центрального, або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їхній пригнічений стан, знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах виявлені личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки (*Chrysobothris affinis* F.), златки зеленої вузькотілої (*Agrilus viridis* L.) та дубового заболонника (*Scolytus intricatus*). Це викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

У ясеневих насадженнях (*Fraxinus excelsior*) відмічене помітне зниження рівня біологічної стійкості, яке проявляється у всиханні гілок, що охоплює значну частину крон дерев. Це зумовлено ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена. Трапляється вивалення дерев внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. В нижній частині дерев виявлено велику кількість льотних отворів великого ясеневого лубоїда (*Hylesinus crenatus* F.). Також на повалених деревах в середній та верхній частинах стовбура присутні звивисті ходи, що свідчать про заселення малим ясеневими лубоїдом (*Hylesinus fraxini* Panz.).

Виявлено також ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). У насадженнях в нижній частині стовбура на обкорованих деревах в районі товстої кори наявні звивисті повздожні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*).

Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проекціями крон на підстилці знайдено від 10 до 15 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про значну чисельність популяції даних шкідників. Всихання та відмирання дерев зумовлене первинним заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*). В Снітинському лісництві у кв 34, вид 3 діє осередок кореневої губки (КГ) *Heterobasidion annosum*, спостерігається дифузний характер всихання. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких або куртинних повалених дерев та дерев, з помітним нахилом від вертикальної осі, внаслідок ураження грибом кореневої системи, викликаючи корозійно-деструктивний тип гнилі (строкату ситову). В подальшому насадження заселились стовбуровими шкідниками (великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*), великою сосною златкою (*Chalcophora intermedia*).

В насадженні бука лісового (*Fagus sylvatica* L.) спостерігаються плоді тіла справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), що викликає стовбурові гнилі. Також окремі дерева бука, уражені нектрієвими раковими утвореннями понад 1/2 периметра стовбура, що спричинило тріщини та вм'ятини.

Дерева клена гостролистого (*Acer platanoides* L.) уражені сірчано-жовтим трутовиком (*Oxyporus populinus* (Fr.) Donr), який є причиною виникнення бурої центральної гнилі стовбура. При цьому уражені дерева часто мають дупла у нижній частині стовбура.

В граба звичайного (*Carpinus betulus* L.) присутнє ураження східчастим раком та несправжнім трутовиком (*Phellinus nigricans*). Спостерігається також заселення вторинними шкідниками, а саме, струменястим (*Saperda carcharias* L) та великим в'язовим (*Scolytus scolytus* Fabr) заболонниками.

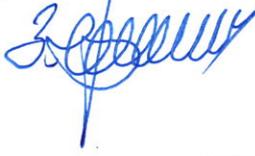
Також у насадженнях спостерігаються дерева з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий та невеликими групами.

Для поліпшення лісопатологічного та санітарного стану насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 10-105 м³/га у вищезазначених насадженнях на загальній площі **83.3 гектарів**.

Призначені ВСР провести у 2025 році згідно пунктів 2,5,6,7,9,10,13,14,16,19,23,26 Санітарних правил в лісах України та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Підписи представників комісії:

Начальник відділу ДСЛП «Київлісозахист»		Галина ЗАБОЛОТНЯ
Провідний інженер-лісопатолог ДСЛП «Київлісозахист»		Вікторія ШВЕНЬ
Інженер лісового господарства II категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»		Валерій ЗАКРУЖНИЙ
Лісничий Володарського лісництва		Віктор ТОМЧАЙ
Лісничий Сухоліського лісництва		Андрій ПЕТРИК
Помічник лісничого Фастівського лісництва		Марина СІРОШТАН
Лісничий Сквирського лісництва		Владислав СИТНИК
Лісничий Снітинського лісництва		Віталій ГОРОВЕНКО
Лісничий Тетіївського лісництва		Іван ФАЛОВСЬКИЙ